

COLUMN 3 oktober 2020 - Columnist: Ingrid Gyömörei

Ouderenmishandeling

Nou, dat wordt even geen dijenkletser deze week. Verzuchte ik gisteren tegen mijn lief. Wat een zwaar onderwerp: Ouderenmishandeling. Zo heel af en toe komt het voorbij op televisie. Zo'n hemeltemgend spotje. Met daarin een lieve oude man. Die met naar binnen gerichte blik, zijn kapotgetrapte modeldriemaster in zijn handen houdt. Ik word er altijd een beetje ongemakkelijk van. Waar ik het gelukkig niet voorbij zie komen, is in mijn naaste omgeving. Mocht dat wel zo zijn, beloof ik, dat het dan vooral voor de dader ongemakkelijk wordt.

Heeft de AOW - geïntroduceerd door minister Ko Suurhoff in 1956 - er niet voor gezorgd, dat het niet langer een schande was om oud te worden? Nee, geen Willem Drees. Hij kwam 'slechts' met een noodwet Ouderdomsvoorziening. Die uitdrukkelijk tijdelijk bedoeld was. Heeft dít er niet voor gezorgd, dat mensen waardig en economisch onafhankelijk, zelfstandig konden blijven wonen? En heeft vervolgens de opening van het eerste moderne Nederlandse bejaardentehuis - zo rond 1965 - geen soelaas geboden? Voor hen die slechter van gezondheid werden? Het heette toen gewoon nog 'bejaardenoord' en niemand keek daar vies bij. Hoe was het in de tijd van de verzorgingsstaat gesteld met ouderenmishandeling?

De digitale grootwinkel is er duidelijk over in de reclame: "Nu 'ouderenmishandeling' kopen? Bestel direct. Snel in huis". Slechts even dacht ik: wanneer ik het niet bestel, haal ik het niet in huis... Hoe naïef is de geest. Maar zonder dollen, wanneer je ouderenmishandeling + geschiedenis Googelt, komt er niets. Althans niets over geschiedenis. Wel allerlei zoek- en stopkreten over hoe je het signaleert en waar je het moet melden. Is dit een typisch gevalletje, de geschiedenis liever vergeten?

Ik vraag me af of er onderzoek gedaan is, naar de geschiedenis van ouderenmishandeling. Zo tussen 1900 en 2000. Zien we dan in 1956 en kentering in het aantal geslagen ouderen? In 1965 een verdere daling? Omdat vanaf toen de vrije keuze kwam, om met elkaar een bejaardenoord te betrekken. Viel die enkele klap die toen ongetwijfeld ook nog weleens viel onder 'gewone mishandeling'? En die constante ruzie van een ouder wordend stel, geteld als bijeffect van dementie? Bedekten we de schandvlek met andere bewoordingen, omdat er nog geen trend was ontdekt?

Zaterdag Live, elke zaterdag live van 11.00 – 13.00 uur op onze site en Facebook
Van 18.00 – 20.00 te zien op Den Haag TV
Escampjournaal, elke zondagavond om 19.00 op Den Haag TV
(kanalen van de diverse providers te vinden op www.rtvdiscus.nl)

Studio: De Dreef 247 - Den Haag
Tel: 070 - 380 44 01 - 06 - 508 62 26 6

Want ik meen wel een trend ontdekt te hebben. Eigenlijk al sinds de tachtiger jaren. Toen de eerste afbraak van onze zorgvuldig opgebouwde welvaartsstaat inzette met de eerste bezuinigingen in de zorg. Neoliberalisme kwam op. In 1996 werd de 'Wet op de bejaardenoorden' opgeheven en ging op in de AWBZ. De Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten. Wat is er zo bijzonder aan oud worden? Het gebeurt ons allemaal. Ging het niet mis, toen oud worden politiek als lastig werd ervaren? Toen er gesproken werd over de grijze golf. Alsof een tsunami van ouderen, als een onverwachte natuurramp, alles met zou sleuren. Terwijl al onze hoofrekenaars bij CPB en erger, al sinds de zeventiger jaren, wisten van die groep babyboomers. Die allemaal tegelijk in een periode van tien - twintig jaar met pensioen gaan. Die het liefst allemaal - als de jonge goden die het immers nog steeds zijn - zorgeloos oud wilden worden. Economisch onafhankelijk in hun 55 plus - of aanleunwoning. Of misschien vanwege serieuzere defecten, zouden kiezen voor een 'bejaardenwoning'.

Met de ontzuiling, kwam de individualisering. Met zijn 'ieder voor zich, en God voor ons allen'. Sprak de koning in 2013 nog van een participatiesamenleving, die enthousiast omarmt werd. Al in 2015 kwam de totale ontkenning van beschermd oud worden. Doordat de WMO sprak van zelfredzaamheid en participatie. Met minder geld spreken van beschermd wonen en opvang. Ik zal de klaagzang niet voor u uitspinnen vandaag. Het volk weet wat er aan de hand is. En voelt zich niet gehoord en nog minder begrepen.

De maatschappij ziet al lang, wat er bij de regering niet in wil. De rek is eruit. En niet alleen financieel. Velen zijn mededogen verloren, en de logische zorg voor anderen ontwent. Het recht van de sterkste doet opgang. De letterlijke klappen die daarbij vallen, opgevangen door de meest kwetsbaren. Doe onderzoek, naar de geschiedenis van oudermishandeling. Om te leren hoe het anders kan. Zodat de mantelzorger, weer kan zorgen zonder te vervallen tot meppen. Zodat we weer buurt-, wijkcentra en bejaardenoorden krijgen. Waar we mét elkaar een oogje óp elkaar kunnen houden.

Zaterdag Live, elke zaterdag live van 11.00 – 13.00 uur op onze site en Facebook
Van 18.00 – 20.00 te zien op Den Haag TV
Escampjournaal, elke zondagavond om 19.00 op Den Haag TV
(kanalen van de diverse providers te vinden op www.rtvdiscus.nl)

Studio: De Dreef 247 - Den Haag
Tel: 070 - 380 44 01 - 06 - 508 62 26 6